

Сумський державний педагогічний університет імені А.С.Макаренка

Навчально-науковий інститут педагогіки і психології

кафедра соціальної роботи і менеджменту соціокультурної діяльності

Навчально-наукового
інституту педагогіки і психології

Світлана КОНДРАТЮК

28 серпня 2024 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
СОЦІАЛЬНА ПЕДАГОГІКА

галузь знань 231 Соціальна робота
(шифр і назва галузі знань)

спеціальність 231 Соціальна робота, 232 Соціальне забезпечення
(шифр і назва спеціальності)

освітня програма Соціальна робота, Соціальне забезпечення
першого (бакалаврського) рівня вищої освіти
(назва)

мова навчання українська

Погоджено науково-методичною
комісією ННІПП

28 серпня 2024 р.

Голова _____

Юлія БОНДАРЕНКО, доктор
педагогічних наук, професор

СУМИ 2024

Розробники:

ПОЛЯНИЧКО Анжела Олександрівна, кандидат педагогічних наук,
доцент, завідувач кафедри соціальної роботи і менеджменту
соціокультурної діяльності.

Робоча програма розглянута і схвалена на засіданні кафедри соціальної роботи і
менеджменту соціокультурної діяльності

Протокол № 1 від 28 серпня 2024 року.

Завідувач кафедри
канд. пед. наук, доцент

Анжела ПОЛЯНИЧКО

**ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«СОЦІАЛЬНА ПЕДАГОГІКА»**

Найменування показників	Освітній ступінь	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 5	бакалавр	Обов'язкова	
		Рік підготовки	
		I-й	I-й
Семестр			
Загальна кількість годин – 150		I-й	I-й
		Лекції	
		30 год.	
		Практичні, семінарські	
		38 год.	
		Самостійна робота	
	80 год.		
Консультації:			
2 год.			
	Вид контролю: залік		

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета пропонованого курсу полягає в розкритті теоретичних основ соціальної педагогіки як науки та обґрунтуванні змісту провідних напрямів професійної соціально-педагогічної діяльності з представниками різних соціальних груп.

Завдання :

- формування цілісного уявлення про фактори та закономірності соціалізації дитини;
- визначення основних категорій соціальної педагогіки;
- розкриття специфіки та інфраструктури соціально-педагогічної діяльності, сутності її гуманістичної спрямованості;
- оволодіння знаннями про методи та форми соціально-педагогічної діяльності з різними категоріями дітей та молоді.

У результаті вивчення дисципліни «Соціальна педагогіка» студенти повинні знати :

- ❖ сутність соціальної педагогіки як науки;
- ❖ принципи та методи соціально-педагогічної діяльності;
- ❖ особливості соціалізації особистості в різних мікросоціумах;
- ❖ особливості попередження негативного впливу факторів соціального середовища на особистість.

вміти:

- ❖ аналізувати різні фактори впливу на соціалізацію особистості;
- ❖ диференціювати зміст діяльності відповідно до різних об'єктів, суб'єктів та напрямів соціально-педагогічної роботи;
- ❖ добирати адекватні форми та методи соціально-педагогічної діяльності.

3. Програма навчальної дисципліни

- Тема 1.** Предмет і завдання соціальної педагогіки.
- Тема 2.** Базові теорії соціальної педагогіки.
- Тема 3.** Основні поняття соціальної педагогіки.
- Тема 4.** Зміст та структура соціально-педагогічної діяльності.
- Тема 5.** Принципи та ресурсне забезпечення соціально-педагогічної діяльності.
- Тема 6.** Методи соціально-педагогічної діяльності.
- Тема 7.** Сім'я – провідний фактор соціалізації особистості.
- Тема 8.** Сімейне неблагополуччя як соціально-педагогічна проблема.
- Тема 9.** Особливості соціально-педагогічної роботи з різними типами сімей.
- Тема 10.** Соціально-психологічний портрет особистості з обмеженнями у життєдіяльності.
- Тема 11.** Зміст соціально-педагогічної роботи з дітьми та молоддю з обмеженими функціональними можливостями.
- Тема 12.** Сутність девіантної поведінки.
- Тема 13.** Характеристика різних видів девіантної поведінки.
- Тема 14.** Територіальна громада як соціалізуючий простір особистості.
- Тема 15.** Соціально-педагогічна робота в соціальних закладах територіальної громади.
- Тема 16.** Соціально-педагогічна діяльність неурядових організацій.

4. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин									
	Денна форма					Заочна форма				
	Усього	у тому числі				Усього	у тому числі			
		лек	пр	лаб	ср		лек	пр	лаб	ср
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
Модуль 1										
Змістовий модуль 1. Соціальна педагогіка як наука										
Тема 1. Предмет і завдання соціальної педагогіки.		2	2		4					
Тема 2. Базові теорії соціальної педагогіки.		2	2		4					
Тема 3. Основні поняття соціальної педагогіки.		4	2		4					
Разом за змістовим модулем 1	26	8	6		12					
Змістовий модуль 2. Характеристика соціально-педагогічної діяльності										
Тема 4. Зміст та структура соціально-педагогічної діяльності.		4	4		4					
Тема 5. Принципи та ресурсне забезпечення соціально-педагогічної діяльності.		2	2		4					
Тема 6. Методи соціально-педагогічної діяльності.		2	2		4					
Разом за змістовим модулем 2	28	8	8		12					
Змістовий модуль 3. Сім'я як об'єкт соціально-педагогічної діяльності.										

Тема 7. Сім'я – провідний фактор соціалізації особистості.		2	2		6					
Тема 8. Сімейне неблагополуччя як соціально-педагогічна проблема.		2	2		6					
Тема 9. Особливості соціально-педагогічної роботи з різними типами сімей.		4	4		6					
Разом за змістовим модулем 3	34	8	8		18					
Змістовий модуль 4. Соціальна підтримка дітей та молоді з обмеженнями життєдіяльності										
Тема 10. Соціально-психологічний портрет особистості з обмеженнями у життєдіяльності.		2	2		4					
Тема 11. Зміст соціально-педагогічної роботи з дітьми та молоддю з обмеженими функціональними можливостями.		4	4		6					
Разом за змістовим модулем 4	22	6	6		10					
Змістовий модуль 5. Девіантна поведінка дітей та молоді як форма соціальної дезадаптації.										
Тема 12. Сутність девіантної поведінки.		4	4		6					
Тема 13. Характеристика різних видів девіантної поведінки неповнолітніх.		6	6		6					
Разом за змістовим модулем 5	32	10	10		12					
Змістовий модуль 6. Соціально-педагогічна робота в територіальній громаді.										

Тема 14. Територіальна громада як соціалізуючий простір особистості.		4	4		6				
Тема 15. Соціально-педагогічна робота в соціальних закладах територіальної громади.		4	4		6				
Тема 16. Соціально-педагогічна діяльність неурядових організацій.		2	2		6				
Разом за змістовим модулем 6	38	10	10		18				
Модуль 2									
ІНДЗ									
Усього годин	150	40	20		86				

5. Теми лекційних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Тема 1. Предмет і завдання соціальної педагогіки.	2
2	Тема 2. Базові теорії соціальної педагогіки	2
3	Тема 3. Основні поняття соціальної педагогіки.	4
4	Тема 4. Зміст та структура соціально-педагогічної діяльності.	4
5.	Тема 5. Принципи та ресурсне забезпечення соціально-педагогічної діяльності.	2
6.	Тема 6. Методи соціально-педагогічної діяльності.	2
7.	Тема 7. Сім'я – провідний фактор соціалізації особистості.	2
8.	Тема 8. Сімейне неблагополуччя як соціально-педагогічна проблема.	2
9.	Тема 9. Особливості соціально-педагогічної роботи з різними типами сімей.	4
10.	Тема 10. Соціально-психологічний портрет особистості з обмеженнями у життєдіяльності.	2
11.	Тема 11. Зміст соціально-педагогічної роботи з дітьми та молоддю з обмеженими функціональними можливостями.	4
12.	Тема 12. Сутність девіантної поведінки.	4
13.	Тема 13. Характеристика різних видів девіантної поведінки неповнолітніх.	6
14.	Тема 14. Територіальна громада як соціалізуючий простір особистості.	4

15.	Тема 15. Соціально-педагогічна робота в соціальних закладах територіальної громади.	4
16.	Тема 16. Соціально-педагогічна діяльність неурядових організацій.	2
	РАЗОМ	40

6. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Тема 1. Предмет і завдання соціальної педагогіки. Базові теорії соціальної педагогіки	2
2	Тема 2. Зміст та структура соціально-педагогічної діяльності.	2
3.	Тема 3. Принципи та ресурсне забезпечення соціально-педагогічної діяльності.	2
4.	Тема 4. Сім'я – провідний фактор соціалізації особистості.	2
5.	Тема 5. Особливості соціально-педагогічної роботи з різними типами сімей.	2
6.	Тема 6. Соціально-психологічний портрет особистості з обмеженнями у життєдіяльності. Зміст соціально-педагогічної роботи з дітьми та молоддю з обмеженими функціональними можливостями.	2
7.	Тема 7. Сутність девіантної поведінки.	2
8.	Тема 8. Характеристика різних видів девіантної поведінки неповнолітніх.	2
9.	Тема 9. Територіальна громада як соціалізуючий простір особистості.	2
10.	Тема 10. Соціально-педагогічна робота в соціальних закладах територіальної громади.	2
	РАЗОМ	20

7. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Тема 1. Предмет і завдання соціальної педагогіки.	4
2	Тема 2. Базові теорії соціальної педагогіки	4
3	Тема 3. Основні поняття соціальної педагогіки.	4
4	Тема 4. Зміст та структура соціально-педагогічної діяльності.	4
5.	Тема 5. Принципи та ресурсне забезпечення соціально-педагогічної діяльності.	4
6.	Тема 6. Методи соціально-педагогічної діяльності.	4
7.	Тема 7. Сім'я – провідний фактор соціалізації особистості.	6
8.	Тема 8. Сімейне неблагополуччя як соціально-педагогічна проблема.	6
9.	Тема 9. Особливості соціально-педагогічної роботи з різними	6

	типами сімей.	
10.	Тема 10. Соціально-психологічний портрет особистості з обмеженнями у життєдіяльності.	4
11.	Тема 11. Зміст соціально-педагогічної роботи з дітьми та молоддю з обмеженими функціональними можливостями.	6
12.	Тема 12. Сутність девіантної поведінки.	6
13.	Тема 13. Характеристика різних видів девіантної поведінки неповнолітніх.	6
14.	Тема 14. Територіальна громада як соціалізуючий простір особистості.	6
15.	Тема 15. Соціально-педагогічна робота в соціальних закладах територіальної громади.	6
16.	Тема 16. Соціально-педагогічна діяльність неурядових організацій.	6
	РАЗОМ	82

9. Індивідуальні завдання

Індивідуальне навчально-дослідне завдання студентів полягає у дослідженні соціально-педагогічних проблем у різних галузях і сферах суспільного життя. Серед них освіта й виховання, організація вільного часу, консультування, соціальне обслуговування, супровід і реабілітація певних категорій клієнтів (за вибором) та оформляється як науковий реферат.

Вимоги до структури та змісту реферату:

Структура реферату передбачає наявність титульної сторінки, плану, вступу, основної частини, висновків, списку використаних джерел, додатків (при необхідності).

Титульна сторінка містить основні відомості про роботу та її автора.

План роботи охоплює назву всіх розділів із зазначенням сторінки, на якій розпочинається розділ.

У *вступі* автор обґрунтовує доцільність вибраної ним теми, актуальність, значення для практичної діяльності автора, а також перспективи розвитку науки чи освіти в цілому. Висвітлення актуальності не повинно бути багатослівним. Досить кількома реченнями висловити головне - сутність проблеми, з чого й випливає актуальність теми. Потім формулюється мета дослідження, вказуються конкретні завдання, які мають бути вирішені відповідно до цієї мети (вивчити..., з'ясувати..., описати..., встановити... та ін.). Формулювання завдань необхідно робити якомога ретельніше, оскільки опис їх вирішення складатиме зміст розділів роботи.

Надалі формулюються *об'єкт і предмет дослідження*. Об'єкт - це процес (явище), що породжує проблемну ситуацію і обрані для вивчення. Предмет - це те, що міститься в межах об'єкта. Об'єкт і предмет дослідження як категорії наукового процесу співвідносяться між собою як загальне і часткове.

Основна частина повинна складатися з розділів, підрозділів чи параграфів, у яких повністю розкривається зазначена тема. Перші розділи

носять теоретичний характер, а решта - практичну спрямованість. Кожний розділ починається з аналізу даної частини проблеми і закінчується самостійними логічними висновками. У розділах основної частини автору роботи потрібно подати:

- огляд літератури за темою, аналіз теоретичних досліджень, наукових даних, передового соціально-педагогічного досвіду з обраної проблеми;
- основну ідею теоретичної розробки (з висвітленням того нового, що вносить автор у розробку проблеми) та загальну методику експериментального дослідження (якщо воно проводилось);
- сформульовані результати теоретичної (або експериментальної) розробки, виконаної автором;
- узагальнення та оцінку отриманих результатів.

У *заклучній частині* доцільно сформулювати стислі висновки за завданнями реферату та пропозиції щодо їх практичного використання. У висновках підводяться підсумки, узагальнюються основні положення, викладаються найбільш важливі практичні результати, надаються практичні рекомендації, висуваються припущення щодо вирішення досліджуваної проблеми.

Список використаних джерел, як правило, розміщується в алфавітному порядку прізвищ перших авторів або заголовків на мові видання. При оформленні списку літератури крім автора та назви книги слід вказувати місце видання, назву видавництва, рік видання, загальну кількість сторінок або конкретні сторінки, звідки запозичені теоретичні положення чи методи дослідження.

Допоміжний матеріал, необхідний для повноти сприйняття реферату (плани, схеми, малюнки, фотографії, графіки, розрахунки, таблиці, копії документів, інструкції), доцільно включати до додатків.

Реферат має відповідати певним вимогам щодо оформлення:

1. Обсяг реферату повинен бути таким, щоб у зміст роботи з потрібною достатністю ввійшли: теоретичні положення, фактичний матеріал, логічні висновки і практичні рекомендації. Орієнтовно, обсяг реферату повинен становити 20-25 сторінок. До загального обсягу не входять додатки, список використаних джерел, таблиці та рисунки, які повністю займають площу сторінки. Але всі сторінки реферату, крім першої (титульної), підлягають нумерації, номер проставляють у правому верхньому куті сторінки без крапки в кінці.

2. Реферат подається до захисту в друкованому вигляді. Текст друкується на папері формату А-4 (210 x 297) з використанням шрифтів текстового редактора Word, кеглем 14, через 1,5 міжрядкових інтервали. Необхідно дотримуватись відповідних берегів на сторінці: зверху - 20 мм, справа – 10 мм, зліва – 25 мм, знизу – 20 мм.

**Приблизна тематика наукових рефератів з навчальної дисципліни
«Соціальна педагогіка»**

1. Виховні функції сім'ї як соціального інституту.
2. Особливості батьківства та батьківської позиції у суспільстві.
3. Соціально-психологічні проблеми впливу сучасного масового мистецтва на спосіб життя молодих людей.
4. Провідні соціалізуючі чинники сучасної молоді.
5. Дитинство як соціальний феномен.
6. Соціальна підтримка осіб, які живуть із ВІЛ/СНІД.
7. Провідні методи формування громадянськості.
8. Особливості формування здорового способу життя (молодших школярів, підлітків, юнацтва).
9. Самоврядування як засіб формування громадянської активності учнів.
10. Особливості адаптації дитини до школи.
11. Організація виховного впливу на особистість.
12. Важковиховуваність як соціально-педагогічна проблема.
13. Особливості соціальної підтримки дітей-сиріт та дітей, які залишилися без батьківського піклування.
14. Соціально-педагогічні передумови формування життєвих планів підлітків-вихованців інтернату.
15. Особливості виховної роботи з молоддю як умова їх підготовки до сімейного виховання.
16. Особливості виховної роботи з адиктивними підлітками.
17. Технології профілактики негативних явищ у молодіжному середовищі.
18. Педагогічні методи реабілітації важковиховуваних підлітків.
19. Особливості соціальної реабілітації підлітків з девіантною поведінкою.
20. Механізми корекційно-реабілітаційної роботи з делінквентними підлітками.
21. Технології соціальної реабілітації дітей з особливими потребами.
22. Психологічні особливості дітей, позбавлених батьківської опіки.
23. Особливості соціалізації дітей в закладах інтернатного типу.
24. Соціально-психологічні проблеми впливу сучасного масового мистецтва на спосіб життя молодих людей.
25. Технології профілактики суїцидальної поведінки неповнолітніх.
26. Ефективні форми соціально-педагогічної роботи з сім'єю.
27. Вплив молодіжної субкультури на соціалізацію особистості.
28. Теорія та практика соціального виховання А.С. Макаренка.
29. Підліткова проституція: її причини, особливості, види.
30. Реалізація принципів гуманізації у освітньо-виховному процесі навчального закладу інтернатного типу.
31. Соціально-педагогічна робота з дітьми групи ризику.
32. Форми і методи соціально-педагогічної роботи з юними матерями.
33. Особливості процесу ресоціалізації неповнолітніх засуджених і дітей групи ризику.

34. Принципи і закономірності соціально-педагогічної реабілітації дітей з обмеженими функціональними можливостями.
35. Соціальна адаптація молоді в сучасних умовах.
36. Причини прояву та розвитку волонтерства на сучасному етапі розвитку суспільства.
37. Мета та завдання «телефону довіри» як форми соціальної допомоги.
38. Особистість як об'єкт та суб'єкт соціально-педагогічного впливу.
39. Провідні напрями, зміст та форми роботи соціальних служб для молоді.
40. Соціально-історичні передумови виникнення та поширення девіантної поведінки особистості.

Шкала оцінювання: національна та ECTS

<i>Сума балів за всі види навчальної діяльності</i>	<i>Оцінка ECTS</i>	<i>Оцінка за національною шкалою</i>	
		<i>для екзамену, курсового проекту (роботи), практики</i>	<i>для заліку</i>
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82 – 89	B	добре	
74 – 81	C		
64 – 73	D		
60 – 63	E	задовільно	
35 – 59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0 – 34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

10. ТЕОРЕТИЧНІ ПИТАННЯ ДО ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ З НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «СОЦІАЛЬНА ПЕДАГОГІКА»

1. Сутність соціальної педагогіки як науки.
2. Зв'язок соціальної педагогіки з іншими науками та галузями суспільної практики.
3. Аналіз поглядів вітчизняних науковців на зміст соціальної педагогіки як системи наукових знань.
4. Поняття тезаурусу соціальної педагогіки.
5. Соціалізація – базова категорія соціальної педагогіки.
6. Характеристика соціального виховання.
7. Соціальне середовище як необхідна умова соціалізації особистості.
8. Соціальна адаптація, її різновиди. Взаємозв'язок соціалізації та соціальної адаптації.
9. Зміст та види соціальної профілактики.
10. Сутність соціальної реабілітації.
11. Характеристика соціальних інститутів.
12. Види соціальних послуг.
13. Сутність соціально-педагогічної діяльності.
14. Структура соціально-педагогічної діяльності.
15. Характеристика суб'єктів і об'єктів соціально-педагогічної діяльності.
16. Поняття принципів соціально-педагогічної діяльності, їх класифікація.
17. Функції соціально-педагогічної роботи соціального педагога.
18. Класифікація методів соціально-педагогічної діяльності.
19. Порівняльний аналіз соціально-педагогічної діяльності фахівців та роботи волонтерів.
20. Характеристика волонтерства в Україні.
21. Сім'я як мала група та соціальний інститут.
22. Соціалізуючі функції родини.
23. Функції та параметри сім'ї як соціального інституту.
24. Типологія сімей.
25. Поняття батьківства та батьківської позиції.
26. Сімейне неблагополуччя як соціально-педагогічна проблема.
27. Особливості соціально-педагогічної роботи з різними типами сімей.
28. Соціально-психологічний портрет особистості з обмеженнями у життєдіяльності.
29. Зміст соціально-педагогічної роботи з дітьми та молоддю з обмеженими функціональними можливостями.
30. Сутність девіантної поведінки.
31. Характеристика різних видів девіантної поведінки.
32. Територіальна громада як соціалізуючий простір особистості.
33. Соціально-педагогічна робота в соціальних закладах територіальної громади.
34. Соціально-педагогічна діяльність неурядових організацій.

12. Рекомендована література

№ п/п	Назва видання
Базова література	
1.	Безпалько О.В. Соціальна педагогіка: схеми, таблиці, коментарі: навч. посібник для студ. вищ. навч. закл. / О. В. Безпалько. – К. : Центр учбової літератури, 2009. – 208 с.
2.	Вайнола Р. Х. Технології соціально-педагогічної роботи : [курс лекцій для студ. спец. : 010105 „Соціальна педагогіка”] / Р. Х. Вайнола. – К. : КМПУ ім. М. Б. Грінченка, 2008. – 152 с.
3.	Василькова Т. А. Социальная педагогика : [учебное пособие] / Т. А. Василькова, Ю. В. Василькова. – М. : КНОРУС, 2010. – 240 с.
4.	Завацька Л.М. Технології професійної діяльності соціального педагога: Навчальний посібник для ВНЗ. – К.: Видавничий Дім «Слово», 2008. – 240 с.
5.	Заверико Н. В. Соціальна педагогіка : навчальний посібник / Н. В. Заверико. – К. : Видавничий Дім „Слово” 2011. – 240 с.
6.	Зверева І. Д. Соціально-педагогічна робота з дітьми та молоддю в Україні: теорія і практика : [монографія] / І. Д. Зверева ; Київський університет ім. Т.Шевченка. – К. : Правда Ярославичів, 1998. – 394 с.
7.	Капська А. Й. Актуальні проблеми соціально-педагогічної роботи : (модульний курс дистанційного навчання) / [А.Й. Капська, О. В. Безпалько, Р. Х. Вайнола] ; за заг. ред. А. Й. Капської. – К., 2002. – 164 с.
8.	Капська А. Й. Соціальна робота: деякі аспекти роботи з дітьми та молоддю : навчально-методичний посібник /А. Й. Капська. – К. : УДЦССМ, 2001. – 220 с.
9.	Оцінка потреб дитини та її сім'ї: від теорії до практики : [навчальний посібник] : у 2-х ч. Ч. 1 / І. Д. Зверева, З. П. Кияниця, В. О. Кузьмінський, Ж. В. Петрочко. – К. : Кожній дитині, 2010. – 228 с.
10.	Петрочко Ж. В. Дитина у складних життєвих обставинах: соціально-педагогічне забезпечення прав : монографія / Ж. В. Петрочко. – Рівне : Видавець О. Зень, 2010. – 368 с.
11.	Сорочинська В.Є. Організаційна робота соціального педагога: Навчальний посібник. – К.: Кондор, 2005. – 198 с.
12.	Соціальна педагогіка. Підручник / За ред. проф. А.Й. Капської. – К.: Центр навчальної літератури, 2006. – 468 с.
13.	Соціальна педагогіка: теорія і технології: Підручник / За ред. І.Д. Зверєвої – К.: Центр навчальної літератури, 2006. – 316 с.

20.	Соціальна робота: технологічний аспект: Навчальний посібник / За ред. проф. А.Й. Капської. – К.: Центр навчальної літератури, 2004. – 352 с.
21.	Теорії і методи соціальної роботи: Підручник для студентів вищих навчальних закладів / За ред. Т.В. Семигіної, І.І. Миговича. – К.: Академвидав, 2005. – 328 с.
22.	Технології соціально-педагогічної роботи: Навчальний посібник / За заг. ред. А.Й. Капської. – К., 2000. – 372 с.
23.	Тюптя Л.Т., Іванова І.Б. Соціальна робота: теорія і практика: Навч. посіб. – 2-ге вид., перероб. і доп. – К.: Знання, 2008. – 574 с.
24.	Харченко С.Я., Краснова Н.П., Харченко Л.П. Соціально-педагогічні технології: Навчально-методичний посібник для студентів університету. – Луганськ: Альма-матер, 2005. – 447 с.
25.	Шахрай В.М. Технології соціальної роботи: Навчальний посібник. – К.: Центр навчальної літератури, 2006. – 464 с.
Додаткова література	
1.	Актуальні аспекти соціально-правового захисту молоді в сучасній Україні: Навчальний посібник для студентів, соціальних педагогів, соціальних працівників та керівників закладів соціально-педагогічного спрямування / За ред. О.М. Полякової. – Суми: СумДПУ ім. А.С.Макаренка, 2008. – 252 с.
2.	Актуальні проблеми теорії та практики соціальної роботи на межі тисячоліть: Монографія / Соціальна робота. Кн. I. – К.: УДЦССМ, 2001. – 344 с.
4.	Артюшкіна Л.М., Поляничко А.О. Сирітство в Україні як соціально-педагогічна проблема (соціально-правовий аспект): Монографія. – Суми: СумДПУ ім. А.С.Макаренка, 2002. – 268 с.
5.	Артюшкіна Л.М. Соціальний педагог школи: теорія та практика роботи: Навчально-методичний посібник для студентів спеціальності «Соціальна педагогіка». – Суми: СумДПУ ім. А.С.Макаренка, 2004. – 124 с.
6.	Безпалько О. В. Організація соціально-педагогічної роботи з дітьми та молоддю у територіальній громаді : теоретико-методичні основи : [монографія] / О. В. Безпалько. – К. : Науковий світ, 2006. – 363 с.
7.	Безпалько О.В. Соціальна робота в громаді: Навчальний посібник. – Київ: Центр навчальної літератури, 2005. – 176 с.
8.	Васьківська С.В. Соціально-психологічний супровід клієнтів (Технологія ведення консультативного діалогу). – К.: Главник, 2006. – 128 с.

10.	Головатий М.Ф. Соціальна політика і соціальна робота: Термінол.-понятійн. слов. / М.Ф. Головатий, М.Б. Панасюк. – К.: МАУП, 2005. – 560 с.
13.	Довідник соціально орієнтованих організацій та установ Сумщини. – суми, 2004. – 212 с.
14.	Документація в соціальній роботі / Упоряд.: К. Шендеровський, І. Ткач. – К.: Главник, 2006. – 112 с.
15.	Зайнятість молоді з функціональними обмеженнями / О.О. Яременко, К.П. Бондарчук, Н.М. Комарова та ін. – К.: Державний інститут проблем сім'ї та молоді, 2003. – 139 с.
16.	Інтегровані соціальні служби: теорія, практика, інновації: Навч.-метод. комплекс / Автор.-упоряд.: О.В. Безпалько, І.Д. Зверева, З.П. Кияниця, В.О. Кузьмінський та інші / За заг. ред.: І.Д. Зверевої, Ж.В. Петрочко. – К.: Фенікс, 2007. – 528 с.
17.	Кочубей А., Умарова Н. Визит в семью, или практика работы с семьями: Учеб. пособие. – Псков: ПЛИПКРО, 2002. – 118 с.
18.	Комплексна допомога бездоглядним та безпритульним дітям : методичний посібник / [О. В. Безпалько, Л. П. Гурковська, Т. В. Журавель та ін.] ; за ред.: І. Д. Зверевої, Ж. В. Петрочко. – К. : Видавничий дім „Калита”, 2010. – 376 с.
19.	Лукашевич М.П. Соціалізація. Виховні механізми і технології: Навчально-методичний посібник. – К.: ІЗМН, 1998. – 112 с.
22.	Москаленко В.В. Психологія соціального впливу: Навч. посіб. – К.: Центр учбової літератури, 2007. – 448 с.
24.	Мюллендер О., Уорд Д. Самокерована групова робота / Серія «Соціальна робота». – Амстердам-Київ, 1996. – 176 с.
27.	Овчарова Р.В. Справочная книга социального педагога. – М.: ТЦ «Сфера», 2001. – 480 с.
28.	Оржеховська В.М. Профілактика правопорушення серед неповнолітніх: Навч.-метод. посібник. – К., 1996. – 352 с.
31.	Професія соціальний педагог: Навчальний посібник / За заг. ред. К. Шендеровського, І. Ткач. – К.: Главник, 2006. – 112 с.
33.	Психологія сім'ї / Поліщук В.М., Ільїна В.М., Поліщук С.А. та ін. За заг. ред. В.М. Поліщука. – Суми: ВТД «Університетська книга», 2008. – 239 с.

36.	Рудь М.В. Соціально-педагогічна робота в загальноосвітній школі: Навчально-методичний посібник для студентів вищих навчальних закладів. – Луганськ: Альма-матер, 2006. – 254 с.
41.	Соціальна педагогіка: мала енциклопедія / За заг. ред. проф. І.Д. Зверєвої. – К.: Центр учбової літератури, 2008. – 336 с.
42.	Соціальна реабілітація неповнолітніх, які повернулися з місць позбавлення волі, у соціальних службах для молоді: Збірник науково-методичних матеріалів для працівників соціальних служб для молоді / Упорядник З.Г. Зайцева. – К.: А.Л.Д., 1995. – 64 с.
43.	Соціальна робота в Україні: Навч. посіб. / І.Д. Зверєва, О.В. Безпалько, С.Я. Харченко та ін.; За заг. ред.: І.Д. Зверєвої, Г.М. Лактіонової. – К.: Центр навчальної літератури, 2004. – 256 с.
44.	Соціальна робота з неповнолітніми, які перебувають у місцях позбавлення волі / За ред. Синьова В.М. – К., 2003. – 222 с.
45.	Соціальна робота. Короткий енциклопедичний словник: Навчальний посібник. Книга IV. – К.: ДЦССМ, 2002. – 536 с.
46.	Соціальна робота: Навчальний посібник. Книга II. – К.: ДЦССМ, 2002. – 440 с.
47.	Соціальний супровід сімей, що опинилися у складних життєвих обставинах: Метод. посіб. / Зверєва І., Кузьмінський В., Петрочко Ж. та ін. – К.: ДЦССДМ, 2006. – 84 с.
48.	Соціально-педагогічна робота з дітьми та молоддю з функціональними обмеженнями: Навчально-методичний посібник для соціальних працівників і соціальних педагогів / За ред. проф. А.Й. Капської. – К.: ДЦССМ, 2003. – 168 с.
49.	Сташків Б.І. Право соціального обслуговування: Навч. посіб. – К.: Знання, 2007. – 567 с.
50.	Технологія консультування / С. Васківська. – К.: Главник, 2005. – 96 с.
51.	Технологія спілкування (комунікативна компетентність учителя: сутність і шляхи формування) / С.Д. Максименко, М.М. Заброцький. – Главник, 2005. – 112 с.
53.	Трубавіна І.М. Соціально-педагогічна робота з неблагополучною сім'єю: Навч. посібник. – К.: ДЦССМ, 2002. – 132 с.
54.	Форми і методи соціальної роботи в системі центрів соціальних служб для молоді / За заг. ред. С.В. Толстоухової, І.М. Пінчук. – К.: УДЦССМ, 2000. – 128 с.

56.	Цимбалюк І.М. Психологічне консультування та корекція: Навчальний посібник. Модульно-рейтинговий курс. – 2-ге вид., випр. і доп. – К.: ВД «Професіонал», 2007. – 544 с.
58.	Шендеровський К. Моніторинг в соціальній роботі. – К.: Главник, 2006. – 144 с.